

Cuprins

Argument	5
CAPITOLUL I	
PARTE INTRODUCATIVĂ	7
1.1. Impresie generală cu privire la procedura ordonanței de plată în vechea reglementare și în noul Cod de procedură civilă.....	7
1.2. Prezentarea textelor legale din vechea reglementare și din noul Cod de procedură civilă cu privire la procedura ordonanței de plată/somației de plată.....	13
CAPITOLUL 2	
PROCEDURA ORDONANȚEI DE PLATĂ ÎN NOUL COD DE PROCEDURĂ CIVILĂ	30
2.1. Domeniul de aplicare	30
2.2. Comunicarea somației	43
CAPITOLUL 3	
INSTANȚA COMPETENTĂ. CUPRINSUL CERERII	49
CAPITOLUL 4	
DETERMINAREA DOBÂNZII	54
CAPITOLUL 5	
CITAREA PĂRȚILOR. ÎNTÂMPINAREA. DECLARAȚIILE PĂRȚILOR. STINGEREA LITIGIULUI	56

CAPITOLUL 6	
CONTESTAREA CREAȚEI. EMITEREA	
ORDONAȚEI. DURATA PROCEDURII	61
CAPITOLUL 7	
CEREREA ÎN ANULARE. TITLUL EXECUTORIU	69
CAPITOLUL 8	
HOTĂRÂRI ALE INSTANȚELOR NAȚIONALE.....	76

Claudiu Constantin DINU

**PROCEDURA ORDONANȚEI
DE PLATĂ**

Universul Juridic

București

-2013-

Argument

Procedura ordonanței de plată a fost reglementată ca o sinteză a două proceduri care erau reglementate anterior de O.G. nr. 5/2001¹ privind procedura somației de plată, cu completările și modificările ulterioare și O.U.G. nr. 119/2007² privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale.

Prin această procedură specială, **cele două vechi proceduri au fost „reunite” într-un singur mecanism de recuperare a creanțelor certe, lichide și exigibile**. În opera sa legislativă, legiuitorul nu a realizat numai o „fuziune” între cele două proceduri, ci a inserat și soluții legislative cu caracter de noutate, urmărind și o armonizare a legislației românești cu cea europeană³.

Menționăm faptul că la nivel european a fost consacrată, prin Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, o procedură europeană a somației de plată, asemănătoare prezentei proceduri speciale. Procedura europeană a somației de plată urmează a se aplica într-un litigiu transfrontalier în care cel puțin una dintre

¹ Publicată în M. Of. nr. 422 din 30 iulie 2001.

² Publicată în M. Of. nr. 738 din 31 octombrie 2007.

³ În acest sens a se vedea și R. Mazilescu, *Recuperarea creanțelor, ordonanța de plată*, publicată în Business News România, în data de 26 iulie 2009.

⁴ Publicat în JOUE nr. L399/1 din 30 decembrie 2006.

părți are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat membru, altul decât statul membru al instanței sesizate [art. 3 alin. (1) din Regulament] și pentru o creanță pecuniară lichidă și exigibilă (art. 4 din Regulament).

Această procedură civilă specială oferă o soluție rapidă de recuperare a unor creanțe ce constau în sume de bani, cu condiția îndeplinirii anumitor cerințe legale, legiuitorul urmărind să ofere și o procedură suplă, flexibilă și actualizată în raport cu celeritatea vieții sociale și economice.

Plusul adus de noua reglementare constă și în „unificarea” celor două proceduri existente sub auspiciile vechii reglementări (somația de plată și ordonanța de plată), optimizarea regulilor aplicabile și consacrarea în plan legislativ a soluțiilor propuse de jurisprudența relevantă. În acest fel, procedura ordonanței de plată devine un instrument facil și folositor justițiabilului care poate obține un titlu executoriu, în termen scurt, cu o procedură simplificată și cu costuri reduse.

La fel ca în vechea reglementare, această procedură civilă specială va avea unele avantaje de necontestat: rapiditate, costuri relativ mici, deblocarea unor situații litigioase, facilitarea accesului liber la justiție, diminuarea întârzierilor cu care se efectuează plățile între entitățile prevăzute de această procedură.

CAPITOLUL I

Parte introductivă

1.1. Impresie generală cu privire la procedura ordonanței de plată în vechea reglementare și în noul Cod de procedură civilă

Reforma judiciară în materie civilă a urmărit două obiective interdependente: un nou Cod civil care să asigure o reglementare de drept substanțial civilă modernă și un nou Cod de procedură civilă care a urmărit, pe de o parte să reia procesul civil în noile realități, iar pe de altă parte să asigure „forțat” respectarea normelor civile atunci când acestea au fost încălcate de către subiecții de drept civil.

În lumina noului Cod civil s-a renunțat la termenul de „comerciant” și în consecință, la tot ce ține angrenajul juridic al unei asemenea catalogări (materie comercială, litigii comerciale, fapte de comerț etc.). Noul Cod de procedură civilă, prin reglementarea procedurii ordonanței de plată, oferă un instrument unic de recuperare a unor creanțe, indiferent de natura raportului juridic din care provin (între neprofesioniști, între profesioniști¹ sau între un profesionist și o autoritate contractantă)².

¹ Prin profesionist se înțelege, conform art. 3 NCC, acea persoană care exploatează o întreprindere, adică exercită sistematic o activitate organizată ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

² Aspect ce rezultă din art. 1.013 alin. (1) NCPC.

Până la intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, O.G. nr. 5/2001 privind somația de plată¹ prevedea în art. 1 alin. (1) că „procedura somației de plată se desfășoară, la cererea creditorului, în scopul realizării de bunăvoie sau prin executare silită a creanțelor certe, lichide și exigibile ce reprezintă obligații de plată a unor sume de bani, asumate prin contract, constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris, însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege și care atestă drepturi și obligații privind executarea anumitor servicii, lucrări sau orice alte prestații”. În consecință, aceasta era aplicabilă atât în materie civilă, cât și în materie comercială. De asemenea, O.U.G. nr. 119/2007 care reglementa procedura ordonanței de plată prevedea în art. 2 alin. (1), în ceea ce privește domeniul de aplicare, că „se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile ce reprezintă obligații de plată a unor sume de bani care rezultă din contracte încheiate între profesioniști”. În acest caz se poate observa o restrângere a sferei reglementate la raporturile dintre profesioniști (în parte, foști comercianți).

Analizând cele două texte legale mai sus invocate, se putea observa că cele două proceduri se „suprapuneau” în cazul creanțelor certe, lichide și exigibile care își aveau izvorul juridic în raporturi dintre comercianți, respectiv profesioniști, aspect care a fost înlăturat de noul Cod de procedură civilă, așa cum am menționat [art. 1.013 alin. (1) NCPC].

Cu privire la caracterul contencios sau necontencios al procedurii de recuperare a creanțelor certe, lichide și exigibile, acesta a fost tranșat în noua reglementare, în sensul

¹ Abrogată prin Legea nr. 76/2012, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012.

stabilirii unei proceduri contencioase. Astfel, în cazul somației de plată, sub vechea reglementare, procedura avea trăsături specifice procedurii necontencioase, sens în care art. 1 alin. (1) din O.G. nr. 5/2001 prevede că aceasta se declanșa „și în scopul realizării de bunăvoie”, iar art. 11¹ alin. (2) din același act normativ stabilește că art. 338 C. pr. civ. vechi (text în materia procedurii necontencioase) se aplică în mod corespunzător. Achiesăm la opinia exprimată în doctrină¹, în sensul că deși se afirma că procedura somației de plată ar avea un caracter necontencios, totuși aceasta avea și elemente de procedură contencioasă: stabilirea unui drept potrivit al creditorului, citarea părților pentru a da lămuriri și explicații, toate aspectele privitoare la soluționarea cererii în anulare. În același timp, procedura ordonanței de plată consacrată de O.U.G. nr. 119/2007 era o procedură în întregime contencioasă. În noul Cod de procedură civilă s-a renunțat la aceste trimiteri, procedura fiind în întregime contencioasă.

Totodată, au fost aduse și precizări necesare cu privire la sfera de aplicare a prezentei proceduri, aspectele nou reglementate fiind o consecință a jurisprudenței în materie. Menționăm faptul că art. 2 alin. (1) din O.U.G. nr. 119/2007 prevedea că „prezenta ordonanță de urgență se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile ce reprezintă obligații de plată a unor sume de bani care rezultă din contracte încheiate între profesioniști”², iar art. 1 alin. (1) din O.G. nr. 5/2001 extindea sfera de aplicare, în sensul că „procedura somației de plată se desfășoară, la cererea creditorului,

¹ D.N. Theohari, *Recuperarea creanțelor prin intermediul procedurilor somației și ordonanței de plată*, în CJ nr. 4/2010, p. 203.

² Adică se aveau în vedere numai contractele ca sursă a acestor creanțe.

în scopul realizării de bunăvoie sau prin executare silită a creanțelor certe, lichide și exigibile ce reprezintă obligații de plată a unor sume de bani, asumate prin contract constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris, însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege și care atestă drepturi și obligații privind executarea anumitor servicii, lucrări sau orice alte prestații”¹. De asemenea, așa cum rezulta din art. 6¹ din O.G. nr. 5/2001, somația de plată era aplicabilă și în cazul obligației de plată a cotelor din cheltuielile comune față de asociațiile de proprietari sau locatari, precum și a cheltuielilor de întreținere ce revin persoanelor fizice, corespunzător suprafețelor locative pe care le folosesc ca locuințe. Procedura ordonanței de plată din noul Cod de procedură civilă preia o sferă mai mare de aplicare așa cum a fost trasată în procedura somației de plată².

În privința capătului de cerere accesoriu referitor la eventualele dobânzi, noul Cod de procedură civilă stabilește, în mod expres, modul de calcul al acestora, soluția fiind similară cu cea din O.U.G. nr. 119/2007³. De asemenea, socotim ca fiind utilă și trimiterea la rata de referință a BNR, în lipsa unei dobânzi contractuale (art. 1.017 NCPC). Tot cu privire la calculul dobânzii și la modul cum curge aceasta, legiuitorul a prevăzut, în noua reglementare, că este lovită de nulitate absolută convenția sau clauza prin care se fixează o

¹ Se poate observa o extindere, în sensul că aceste creanțe certe, lichide și exigibile pot să rezulte dintr-o sferă mai mare de înscrisuri.

² După cum se poate observa din textele legale invocate, sub vechea reglementare, domeniul de aplicare al procedurii somației de plată era mai extins decât cel al ordonanței de plată.

³ Procedura somației de plată, deși avea în vedere și dobânzile, nu specifica, în concret, un mod de calcul al acestora.

obligație de punere în întârziere pentru a opera curgerea dobânzilor cu încălcarea art. 1.017 alin. (2) pct. 1 și 2 NCPC¹.

Niciuna dintre cele două proceduri abrogate de noul Cod de procedură civilă nu prevedea obligativitatea parcurgerii unei proceduri prelabile obligatorii. Totuși, art. 1.014 NCPC instituie, așa cum vom detalia, o asemenea procedură, sub forma unei somații prelabile și obligatorii înainte de sesizarea instanței de judecată competente.

În noul Cod de procedură civilă regulile de judecată în procedura specială a ordonanței de plată au fost adaptate la specificul noii reglementări, punându-se accent pe celeritate, simplificare, respectarea drepturilor și garanțiilor procesuale, obținerea unui titlu executoriu rapid. Printre noutățile legislative menționăm: exercitarea acțiunii în anulare atât de creditor, cât și de debitor², exercitarea contestației la executare cu posibilitatea invocării numai a neregularităților privind procedura de executare³, posibilitatea respingerii cererii de ordonanță de plată dacă ar fi utile cauzei alte probe decât înscrisurile și explicațiile părților [art. 1.020 alin. (2) NCPC]⁴, sancționarea nedepunerii întâmpinării, cu posibili-

¹ O.U.G. nr. 119/2007 făcea mențiunea în art. 3 alin. (3) că este „nulă orice convenție (...)”.

² În contextul O.G. nr. 5/2001 și O.U.G. nr. 119/2007, acțiunea în anulare putea fi introdusă numai de către debitor.

³ Art. 10 alin. (2) din O.G. nr. 5/2001 extindea posibilitatea invocării și a altor motive în contestația la executare: „prin contestația la executare debitorul poate invoca apărări de fond împotriva titlului executoriu, cu excepția cazului în care a formulat, potrivit art. 8, cerere în anulare împotriva ordonanței de admitere a cererii creditorului”.

⁴ În materia somației de plată probele erau restrânse la înscrisuri, explicațiile și lămuririle părților [art. 6 alin. (1)], iar în cazul ordonanței de plată erau admisibile orice mijloace de probă, prin raportare la obiectul cererii [art. 10 alin. (1)].